

Shrnutí hlavních poznatků

- Demografický vývoj**
- Vysočina se vyznačuje malou hustotou osídlení, značným počtem převážně menších obcí a nižším podílem městského obyvatelstva.
 - Počet obyvatel kraje v posledních letech klesá zejména vlivem migračního úbytku. Lidé nejčastěji opouštějí okres Třebíč.
 - Vzdor mírnému nárůstu migrace ze zahraničí žije na Vysočině jen málo cizinců.
 - Počet narozených dětí zůstává poměrně vysoký, dále roste průměrný věk matky při narození. Podíl dětí narozených mimo manželství se stále zvyšuje, ve srovnání s většinou krajů České republiky však zůstává relativně nízký.
 - Úmrtnost na Vysočině mírně stoupá, hlavními příčinami úmrtí zůstávají nemoci oběhové soustavy a novotvary.
 - Pokračuje proces stárnutí obyvatelstva, zvyšuje se počet obyvatel v poproduktivním věku a roste průměrný věk. Nejmladšími okresy jsou Jihlavsko a Žďársko, nejstarším dlouhodobě okres Pelhřimov.
 - Roste naděje dožití při narození, která ve srovnání s ostatními kraji patří k nejvyšším.
 - Počet sňatků v posledních letech roste, muži i ženy však vstupují do manželství ve vyšším věku.
 - Počet rozvodů zůstává relativně nízký, nejčastěji se na Vysočině rozvádějí manželství ve věkové skupině 40 až 49 let.
 - Vysočina se vyznačuje nízkou mírou potratovosti.
- Sociální vývoj**
- Na Vysočině se projevoval pokles počtu zaměstnaných i nezaměstnaných osob. Míra ekonomické aktivity má klesající tendenci. Míra zaměstnanosti kolísala.
 - Vysočina se vyznačuje relativně vysokým podílem zaměstnaných v primárním sektoru a nižší zaměstnaností v sektoru terciárním.
 - Na celkové zaměstnanosti v kraji se nejvíce podílejí zaměstnanci. Počet zaměstnavatelů výrazně poklesl.
 - Nezaměstnanost na Vysočině v letech 2014 a 2015 klesala. Její pokles byl rychlejší u mužů než u žen.
 - Dlouhodobá nezaměstnanost zůstává problémem zejména v okrese Třebíč.
 - V kraji se zvýšil počet volných pracovních míst.
 - Vzrostl počet zaměstnanců i průměrná měsíční mzda, která ale stále výrazně zaostává za republikovou úrovní. Medián mezd u žen patří k nejnižším v České republice.
 - Reálná mzda na Vysočině vzrostla.
 - Dávky státní sociální podpory výrazně poklesly.
 - Počet důchodců na Vysočině roste. Převládají mezi nimi ženy.
 - Průměrná výše starobního důchodu je na Vysočině v mezikrajském srovnání třetí nejnižší. Podíl průměrného starobního důchodu na mzdovém mediánu poklesl.
 - Výrazně přibylo předčasných důchodů. Jejich podíl na celkovém počtu starobních důchodů je na Vysočině ze všech krajů nejvyšší.
 - Počet dětí v mateřských školách zůstává vysoký, přibylo žáků základních škol. Ubylo však studentů středních škol.
 - Snížil se počet studentů vyšších odborných škol i vysokých škol. Většina vysokoškoláků studuje mimo území kraje.
 - Vysočina se stále vyznačuje nízkou úrovní kriminality, vzrostl však počet dopravních nehod i výše při nich způsobených škod.
- Ekonomický vývoj**
- V regionálním hrubém domácím produktu se Vysočina řadí na deváté místo mezi kraji. Zemědělství, lesní hospodářství a rybolov mají v kraji relativně nejvyšší podíl na vytvořené hrubé přidané hodnotě.

- Intenzita výzkumu a vývoje na Vysočině rostla, vědu a výzkum financoval především podnikatelský sektor. Rostl význam aplikovaného výzkumu.
- K internetu jsou v kraji připojeni již více než dvě třetiny domácností.
- Pro Vysočinu je typický malý počet evidovaných ekonomických subjektů a nízká podnikatelská aktivita. Nejvíce subjektů se v kraji zabývá obchodem a opravami motorových vozidel.
- Zemědělská produkce v kraji rostla, když rychlejší byl růst živočišné produkce.
- Snížila se sklizeň obilovin, především vlivem nižšího hektarového výnosu.
- Vysočina je v rámci republiky klíčovou bramborářskou oblastí. Z kraje pochází více než třetina sklizených brambor.
- Zvýšily se stavy skotu i prasat a po dlouhodobém poklesu na Vysočině výrazně vzrostly i stavy drůbeže. Kraj Vysočina zůstává významným producentem masa.
- V lesích Vysočiny výrazně převládají jehličnaté stromy, zejména smrk ztepilý. Jejich podíl je v mezikrajském srovnání nejvyšší.
- V průmyslových podnicích v kraji vzrostl počet zaměstnanců i tržby. Mzda v průmyslu stále zaostává za republikovou úrovní.
- Stavební výroba v kraji vzrostla. Zvýšil se podíl veřejných zakázek na stavební výrobě.
- Dále poklesl počet vydaných stavebních povolení. Vzrostla však předpokládaná hodnota staveb.
- Počet dokončených bytů se na Vysočině snížil, naproti tomu se meziročně zvýšil počet zahájených bytů.
- Vzrostl objem zboží přepravovaného po železnici i po silnicích. Ubylo cestujících ve vlakové dopravě.
- Počet domácích hostů v hromadných ubytovacích zařízeních se na Vysočině zvyšoval, ubývalo však zahraničních hostů. Nejčastějšími návštěvníky z ciziny jsou v kraji tradičně Němci.

Životní prostředí

- Na Vysočině se dlouhodobě snižuje výměra zemědělské i orné půdy. Podíl ekologicky obhospodařované půdy je v kraji nízký.
- Spotřeba vody na Vysočině vzrostla, stoupá sazba za vodné a stočné. Zvyšuje se podíl obyvatel žijících v domech napojených na kanalizaci s čističkou odpadních vod.
- Na emisích mají v kraji největší podíl malé stacionární a zvláště mobilní zdroje znečišťování.
- Emise znečišťujících látek na Vysočině v roce 2014 klesly. Kraj se dlouhodobě vyznačuje jedněmi z nejnižších emisí oxidů dusíku.
- Produkce průmyslového i komunálního odpadu v kraji vzrostla. Třídění komunálního odpadu je na poměrně dobré úrovni.
- Vzrostlo množství využitého odpadu. Recyklací na Vysočině v roce 2014 prošlo třináct procent odpadu.
- Většina investic na ochranu životního prostředí byla na Vysočině určena na nakládání s odpadními vodami. Neinvestiční výdaje směřovaly především do nakládání s odpady.

